

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi terveydenhuoltolain muuttamisesta sekä siihen liittyviksi laeiksi (sairaalat) VN/31908/2023

SoTePekj 04.06.2024 § 15

Ennakkovaikutusten arviointi laadittu: Kyllä [] Ei []

Oheismateriaali:

<https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=afb7d7f5-42cb-486a-93ac-333619c806b0>

Valmistelija

Kaupunginjohtaja p. 040 344 7200

Sosiaali- ja terveysministeriön valmistelemassa luonnoksessa hallituksen esitykseksi ehdotetaan muutoksia ympärivuorokautista terveydenhuollon päivystystä sekä leikkaustoimintaa koskevaan sääntelyyn. Jatkossa kullakin hyvinvointialueella olisi yksi nimetyllä paikkakunnalla sijaitseva yliopistollinen sairaala tai keskussairaala, jossa on väestölle avointa ja sairaalan toiminnan varmistavaa monierikoisalaista ympärivuorokautista päivystystä. Uudellamaalla HUS-yhtymä voisi päätöksensä perusteella ylläpitää tällaisia sairaaloita useammalla kuin yhdellä paikkakunnalla.

Käytännön vaikutuksena ehdotuksesta olisi, että monierikoisalaista ympärivuorokautista päivystystä ja siten ympärivuorokautista päivystystä edellyttävää leikkaustoimintaa ei voisi jatkossa järjestää Kemissä, Savonlinnassa, Oulaisissa, Salossa ja Valkeakoskella sijaitsevilla sairaaloilla eikä synnytystä hoitaa enää Kemissä.

Perusterveydenhuollon ja akuuttilääketieteen ympärivuorokautisen päivystyksen osalta luovuttaisiin sääntelystä, jonka mukaan sosiaali- ja terveysministeriö voi myöntää tätä toimintaa koskevan poikkeusluvan. Sen sijaan laissa säädettäisiin, millä paikkakunnilla on mahdollista ylläpitää tällaista perusterveydenhuollon ja akuuttilääketieteen ympärivuorokautista päivystystä. Ylläpito olisi mahdollista Ivalossa, Kemissä, Kuusamossa, Savonlinnassa, Pietarsaareissa ja Raaseporissa. Ministeriön myöntämä poikkeuslupa on tällä hetkellä voimassa myös Iisalmen, Jämsän, Kouvolan, Raahen ja Varkauden päivystystoimintaa koskien. Näissä paikkakunnilla ei poikkeusluvan voimassaolon päättymisen jälkeen enää voisi ylläpitää tällaista ympärivuorokautista päivystystä.

Kiireellisen hoidon tarpeen arviointia sekä ilta-aikaisen ja viikonlopun kiirevastaanottotoiminnan ylläpitoa koskevaa sääntelyä täsmennettäisiin.

Ehdotuksessa lievennettäisiin edellytystä, jonka mukaan leikkaustoiminta, joka edellyttää leikkaussaliolosuhteita ja anestesiaa, tulee kokonaisuudessaan koota niihin sairaaloihin, joissa on monierikoisalainen ympärivuorokautinen päivystys. Osaa

leikkaussaliolosuhteita ja anestesiaa edellyttävästä päiväkirurgiasta ja lyhytjälkihoitoisesta eri erikoisalojen leikkaustoiminnasta voisi suorittaa laissa nimetyissä sairaaloissa. Lisäksi muissakin terveydenhuollon toimintayksiköissä voisi suorittaa tiettyjä anestesiologista osaamista edellyttäviä kevyttä nukutusta tai puudutusta vaativia toimenpiteitä. Yllä kuvatuista leikkauksista ja toimenpiteistä säädettäisiin myöhemmin asetuksella. Laissa myös selkeytettäisiin sääntelyä siitä, millä edellytyksin leikkauksia ja muita edellä mainittuja toimenpiteitä voisi hankkia muilta palveluntuottajilta.

Esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle syksyllä 2024.

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää jakelussa mainituilta tahoilta lausunnot liitteenä olevasta luonnoksesta hallituksen esitykseksi. Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää lisäksi kommentteja erillisestä sosiaalipäivystystä koskevasta muistiosta. Myös kaikki muut halukkaat tahot voivat antaa asiassa lausuntonsa.

Tausta

Terveydenhuollon toimintaympäristö on merkittävästi muuttunut siitä, kun sairaaloiden ja ympärivuorokautisten terveydenhuollon päivystysten palveluverkko ja -rakenne on muodostunut. Palvelujärjestelmän toimintaa ja toimivuutta haastaa ammattitaitoisen ja koulutetun sosiaali- ja terveysalan henkilöstön saatavuuden merkittävä huonontuminen lähes kaikissa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa ja ammattiryhmissä lähes koko maassa. Terveydenhuoltomenojen kasvun hillintä on tärkeää myös julkisen talouden kestävyiden vahvistamiseksi.

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman mukaan säädetään kansallisesta sairaaloiden ja päivystysten kokonaisuudesta vuoden 2024 aikana ottaen huomioon pitkät etäisyydet ja kielelliset oikeudet. Lisäksi hallitusohjelman mukaan uudistetaan erikoissairaanhoidon työnjakoa koskevat säädökset. Palvelulainsäädännön uudistaminen on jatkoa uudistukselle, jossa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu siirtyi hyvinvointialueille 1.1.2023 lukien.

Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on vahvistaa erikoissairaanhoidon sairaaloiden ja ympärivuorokautisten päivystysten palveluverkkoa valtakunnallisesti siten, että se pystyy laadukkaasti, potilasturvallisesti ja kestävästi vastaamaan väestön palvelutarpeisiin nyt ja tulevaisuudessa sekä normaaliolojen lisäksi myös erityistilanteissa ja poikkeusoloissa.

Esityksellä pyritään erityisesti turvaamaan henkilöstön ja erityisosaamisen riittävyttä eri sairaaloihin ja muihin palveluihin keskittämällä vaativinta, henkilöresurssiin riippuvaista ja varallaoloa edellyttävää toimintaa yliopistollisiin sairaaloihin ja keskussairaaloihin.

Tavoitteena on näin lisätä hoidon yhdenvertaisuutta, laatua ja vaikuttavuutta sekä asiakas- ja potilasturvallisuutta, kun henkilökunnan osaaminen on varmistettu ja toiminta on tasalaatuisia.

Lausunnot pyydetään toimittamaan viimeistään 1.7.2024 Lausuntopalvelut.fi kautta.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Karikumpu Päivi

Päätösesitys

Kuntajaos käy evästyskeskustelua lausunnon sisällöstä ja nostettavista asioista.

Päätös

Hyväksyttiin.

Khall 24.06.2024 § 261

249/00.01.08/2024

Ennakkovaikutusten arviointi laadittu: Kyllä [] Ei []

Oheismateriaali:

<https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=afb7d7f5-42cb-486a-93ac-333619c806b0>

Liite: Nivalan kaupungin perustelut

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Karikumpu Päivi

Päätösesitys

Nivalan kaupunki ei pidä kannatettavana ympärivuorokautisen terveydenhuollon ja leikkaustoimen keskittämistä yhteen yliopistolliseen sairaalaan tai keskussairaalaan. Tämä myös huonontaa ammattitaitoisen henkilökunnan saatavuutta.

Kaupunki pitää tärkeänä että, monierikoisalaisen ympärivuorokautisen päivystyksen ja siten ympärivuorokautista päivystystä edellyttävä leikkaustoiminta jatkuu Oulaisissa. Oulaskankaan sairaalan päivystystoiminta on ihmisten ja alueiden tasarvon palveluiden saavutettavuuden näkökulmasta tärkeä.

Nivalan kaupunki pitää tärkeänä että, lain vaikutukset arvioidaan perusteellisesti niin talouden, palveluiden saavutettavuuden, työntekijöiden saatavuuden kuin kansalaisten tasa-arvoisen kohtelun näkökulmasta.

Perustelut liiteaineistossa.

Päätös

Kaupunginjohtaja tarkensi päätösesitystä kokouksessaan seuraavasti:

Nivalan kaupunki pitää tärkeänä, että Oulaskankaalla säilyy leikkaustoiminta, jota tukee ympärivuorokautinen erikoissairaanhoidon päivystys. Nivalan kaupunki ei pidä kannatettavana myöskään ympärivuorokautisen perusterveydenhuollon päivystyksen keskittämistä yhteen yliopistolliseen sairaalaan tai keskussairaalaan. Nivalan kaupunki edellyttää vähintään ympärivuorokautisen perusterveydenhuollon päivystyksen säilymistä Oulaskankaalla.

Oulaskankaan sairaalan leikkaus- ja päivystystoiminta on ihmisten ja alueiden tasa-arvon sekä palveluiden saavutettavuuden näkökulmasta tärkeä. Pohjois-Pohjanmaan eteläosan väkimäärä (noin 120 000 henkeä) on suurempi kuin kolmen hyvinvointialueen (Kainuu, Keski-Pohjanmaa, Itä-Uusimaa) asukasmäärä ja lähes yhtä suuri kuin kahden muun hyvinvointialueen (Etelä-Savo, Etelä-Karjala) asukasmäärä. Lisäksi välimatkat alueella ovat pitkiä lakiluonnoksen mukaisesti päivystyspaikkoihin. Nivalan kaupunki pitää tärkeänä, että lain vaikutukset arvioidaan perusteellisesti niin talouden, palveluiden saavutettavuuden, työntekijöiden saatavuuden kuin kansalaisten tasa-arvoisen kohtelun näkökulmasta.

Kaupunginhallitus päätti hyväksyä kaupunginjohtajan tarkennetun päätösesityksen. Kaupunginhallitus toteaa, että liiteaineistona olevat perustelut lisätään lausuntoon.

Merk.

Kokouksessa pidettiin tauko tämän pykälän käsittelyn aikana klo 15.30-15.40.

OTE:

Lausuntopalvelut.fi kautta viimeistään 1.7.2024 mennessä, kirjaamo.stm@gov.fi